

1. Ah, o Antakya günlerim! Zaman, anıları unutturmak için kör kuyulara atıp duruyor onları. O bin bir renkten, tattan; siyah beyaz ve gölgeli birkaç sahne kalmış zihnimde. O kadarcığı bile körüklüyor hasretimi.

Bu parçada geçen “siyah beyaz ve gölgeli sahne” sözüyle, yazarın Antakya anılarının hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Keskin çizgilerle belirlenmiş ve üzücü oldukları
- B) İnsanı taraf tutmaya zorlayan sosyal yanlarının olduğu
- C) Üzerlerinden geçen zamanın etkisiyle silikleştikleri
- D) Unutkanlıkların zorlayıcı etkisiyle önemsizleştikleri
- E) Yazarın kendisinden kaynaklanan belirsizlikler taşıdıkları

2. Şeyh Galip, “Hüsn ü Aşk”ın mukaddimesinde, kitabın yazılış hikâyesine yer verir. Bu hikâye özetle şöyledir: Devrin şairlerinin bulunduğu bir toplantıda Nabî'nin “Hayrabat” adlı mesnevisi övülürken o düzeyde bir mesnevinin artık yazılamayacağı söylenir. Çok genç olmasına karşın şairliğine güveni tam olan Galip, bir süre dinledikten sonra Nabî'nin, mesnevisinde yeni bir yol açmadığını, orta malı sözler söylemekle iyi şair olunamayacağını belirterek “Hayrabat”ı aşacak bir mesnevi yazacağına söz verir ve böylece ortaya “Hüsn ü Aşk” çıkar.

Bu parçada şair, “orta malı sözler söylemekle iyi şair olunamayacağı” sözüyle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istememiştir?

- A) Şairlerin eskileri taklit etmekten kaçınması gerektiğini
- B) Alışılmışın dışına çıkmadan iyi şiire ulaşılamayacağını
- C) Şiirde büyüklüğün, yenilik getirmekle mümkün olabileceğini
- D) Şiirin alışılmış duyarlılıklardan farklı bir tutum gerektirdiğini
- E) Yeni olan her sözün şiir sayılmasının yanlış olduğunu

3. Edgar Allen Poe, polisyeye ve bilimkurguya getirdiği yeniliklerle sürekli olarak edebiyat dünyasının odağında yer almış bir yazar. Onu okumaktan büyük zevk alıyorum. İngilizce ya da Fransızca bilen dostlarımdan da onun öykülerini çok sevdiğini biliyorum. Bu çeviriyi, anadilinin kucağından çıkıp başka ufuklara yelken açamamış milyonlarca okurun da bizim aldığımız zevki alması için yaptım.

Bu parçadaki altı çizili sözün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlede anlam değişikliği görülmez?

- A) anadilinin sözvarlığını başka dillerle kıyaslamamış olan
- B) kitapları, yazıldıkları orijinal dilden okumayı seven
- C) yabancı yazarlardan çok yerli yazarlara ilgi duyan
- D) kendi dilinden başka dil öğrenememiş olan
- E) alıştığı yazın türlerinin dışındaki türlerden hoşlanmayan

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, doğada bir gün içinde yaşanan değişimden söz edilmiştir?

- A) Sabah saatlerinde sokağın başında tüm görkemiyle yükselen bu binanın, akşam eve dönerken yerle bir edilmiş olduğunu gördüm.
- B) Aşırı yük yüzünden dengesini iyice kaybeden mavnamız, ufacık dalgalara bile dayanamaz haldeydi.
- C) Tayfaları bulmak için tekrar kıyıya indiğimizde birkaç saat önce iskele seviyesine kadar yükselmiş olan denizin çekildiğini fark ettik.
- D) O akıl almaz şiddet dalgası geçer geçmez dinginleşen, herkese iyi niyetle yaklaşan, hoşgörü gösteren bu kadın, sanki az önceki halinden dolayı herkesten özür diliyordu.
- E) Maçın başlamasına kısa bir süre kala hissedilen gerilim, maçtan sonra bağıra çağıra galibiyeti kutlayan seyircilerle birlikte yok oldu.

5. Aşağıdakilerin hangisinde, "koşul gerçekleşse de eylemin gerçekleşmeyeceği" anlamı yoktur?

- A) Yalan dünya bahçem olsa
Benden bir gül alan olmaz
- B) Dünyayı kalbura koysan elesen
Sen de benim gibi yâr bulamazsın
- C) Vermem seni ellere
Ordu üstüme kalksa
- D) Gönlümü çekse de yârin hayali
Aşmaya kudretim yetmez cibali
- E) Bahar gelse açsa da çiçekler
Yârin göğsüne taksam bir demet

6. (I) Anlatının kuşatmadığı bir yolculuk, yolculuk değildir. (II) Anlatı, her yolculuğun dönüşünde yeniden yapılan bir yolculuk gibidir. (III) Burada sözünü ettiğimiz anlatı, sadece gezi yazılarını içermez; yolculuk gözlemlerinin eşe dosta anlatılışı da buna dahildir. (IV) Üstelik çoğu zaman, yol-

culuk başlamadan önce atılır anlatının temeli. (V) Bu temel, yolculuğun yapısını, dokusunu oluşturur. (VI) Anlatı olmadan, içi boş, anlamsız bir gidiş gelişten ibaret kalır yolculuk.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangileri, birbirine anlamca en yakındır?

- A) I. ile II. B) I. ile VI. C) II. ile III.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

7. (I) Kosova'da yayımlanan ve çocuklar tarafından çok sevilen "Türkçem" dergisinin 100. sayıya ulaşması dolayısıyla bir tören düzenlendi. (II) Derginin sahibi Zeynel Beksaç, bir konuşma yaparak, "Türkçem'i son Kosova savaşı patlak vermeden iki ay önce, Kuş dergisinin kapatılmasının ardından oluşan boşluğu gidermek amacıyla çıkardığını ve on yıldır dergiyi yaşatabilmek için mücadele verdiğini söyledi. (III) Öncelikle Kosova'da ve Balkanlar'da yaşatılan Türk çocuk edebiyatına yeni bir boyut getirmek ve ivme kazandırmak istediğini vurguladı. (IV) Bu konuşmanın ardından derginin tarihçesine ışık tutan bir sinevizyon izlendi. (V) Çok sayıda basın mensubunun katıldığı tören, mütevazı bir kokteyle son buldu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde "dolaylı anlatım"a başvurulmuştur?

- A) I. ile II. B) I. ile III. C) II. ile III.
D) II. ile IV. E) IV. ile V.

8. Bir yazar, yapıtlarını hangi dilde yazdıysa o dile hizmet etmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, anlamca bu cümleyi destekleyen bir yargıdır?

- A) Evrensel yazar, her çağa, her topluma seslenir.
B) Ulusların değil, dillerin yazarları vardır.
C) Yapıtlar, yazarlarının yaşamından izler taşır.
D) Büyük yazar, anlatılamaz deneni de anlatacak bir yol bulur.
E) Yazarlıkta önemli olan, biçim değil içeriktir.

9. (I) Bu aydan itibaren bu sayfalarda Türkçenin belli başlı özellikleri üzerinde duracağım. (II) Ayrıntılardan olabildiğince kaçınarak, yalınlaştırmacı bir yönelimle yapmaya çalışacağım bunu. (III) Bu yolda, yazılarımda örneklemelere başvuracağım. (IV) Yarıda kesilmeye bir örnek

ve alıntılara yer vereceğimi. (IV) Terinde vermiş bir örnek ya da bir alıntı, kimi durumlarda sayfalarca açıklamadan daha etkili olur. (V) Öte yandan Türkçenin güzellik ve incelikleri, iyi örnek ve alıntılar yardımıyla okura daha kolay yaşatılabilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde yazar, kullanacağı yöntemi seçme nedenini açıklamaktadır?

- A) I. ile II. B) II. ile V. C) III. ile IV.
D) III. ile V. E) IV. ile V.

- 10.** (I) O, yazınsallık peşinde koşan, entelektüel, zor bir yazar. (II) Yüksek edebiyatın dehlizlerinde dolaşmayı seven, kendini yetiştirmiş, uzman bir okura göre yazıyor yapıtlarını. (III) Okuru olayın akışına bırakmak yerine metinsel öğeler içinde yoğurmayı seviyor. (IV) Oysa, kitaplarının tanıtım ve pazarlamasında, herkesin onları okuyabileceği beklentisi yaratıyor. (V) Doğal olarak, kitabı alanların çoğu düş kırıklığına uğruyor ve kitabı bitiremiyor. (VI) Hal böyle olunca, o, ülkenin "en çok okunamayan yazarı" olarak nitelendiriliyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde, sözü edilen yazara yönelik bir yakınma söz konusudur?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

- 11. Aşağıdakilerin hangisinde ünsüz benzeşmesi yoktur?**

- A) "Tütünler Islak"ta günlük yaşamın içinden olaylar anlatılıyor.
B) Üçüncü cildin sonuna uzun bir kaynakça koymuşlar.
C) Haberi alınca yağmur kar demeden yola düştü.
D) Başlangıçta onunla anlaşamayacağına inanıyordu.
E) Bazen bizim yokuşu çıkarken rastlardık ona.

- 12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?**

- A) Çocuklarının başarılı olması için elinden geleni yapar, bununla da övünürdü.
B) Buğdayları köyün değirmeninde övüttükten sonra un çuvalını sırtlayıp eve döndü.
C) Üşüyen ellerini ovuşturarak ısıtmaya çalışan bir adam mağazanın kapısında bekliyordu.
D) Öğrencilerine iyi birer tiyatro izleyicisi olmalarını öğüt-

ierdi.

- E) Yoğun çalışma temposuna rağmen üç öğün yemek yemeye dikkat ederdi.

13. Anılar, yaşananlara bir tür tanıktır.

Aşağıdakilerin hangisinde virgül (,) bu cümledeki görevinde kullanılmıştır?

- A) Hikâye dalında en çok oy toplayan, Sait Faik'ti.
B) Eski Yunan'da dostluk bir din, bir yasa sorunuymuş.
C) İnsanlar o çağlarda birbirlerini seviyor, birbirlerine saygı duyuyorlarmış.
D) Baba Evi'nde ilk gençlik yıllarının dostluklarını hep öne çıkarır, anlatır.
E) Çocuklar için yazmanın kolay olmadığı da söylenir, kolay olduğu da.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Yazar konuyu dar bir çerçeve içinde ele almış.
B) Uzun ve yorgun bir yolculuktan sonra nihayet eve varabilmiştik.
C) Sizden bu konuda biraz daha anlayış beklerdim doğrusu.
D) Burada insanlar, mart başından eylül sonuna kadar tarlalarda çalışırlar.
E) İnsan, bu çorak tepeleri görünce huzursuzluk duyuyor.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, yüklem olumlu yapılması anlatım bozukluğuna yol açmaz?

- A) Bana söylediklerini başka birisine asla söyleme.
B) O anda hiç kimse neden burada olduğunu bilmiyordu.
C) Böyle bir kurumda çalışmayı daha önce hiç hayal etmemiştim.
D) Sorulara verdiği yanıtların biri bile doğru değildi.
E) Tüm bu olanları o da kesinlikle sorgulamayacaktır.

16. Bir şairin değeri, şiirlerinin sayısıyla değil, başka şairlerden söz ederken onun adının sık sık kullanılmasıyla ölçülür.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çatı uyumsuzluğu
- B) Tamlama yanlışlığı
- C) Özne-yüklem uyumsuzluğu
- D) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
- E) Anlamca çelişen sözcük kullanımı

17. Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde altı çizili ekler, anlamları ve görevleri açısından özdeştir?

- A) Bizim yolumuzu kesemez dağlar.
İnsanları sevgi birbirine bağlar.
- B) Söyleyecek sözüm kalmadı sana.
Dönecek onlar da bir gün vatanlarına.
- C) Kış burda geçiremez göçmen kuşlar.
Sesi kulaklarda çınlar yıllar sonra bile.
- D) Bir hanımeli dalı kopardı, bana uzattı.
Gençler akşamları sahilde yürüyüşe çıkardı.
- E) Hemen görevliye iki simit aldırdı.
Toplantının ertelendiğini bize dün bildirdi.

18. Odanın ortasında eski bir kilimin üzerinde yuvarlak ahşap
I II III
bir masa ve tekerlekli mavi bir koltuk duruyordu.
IV V
Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisi, ötekilerden farklı türdedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

19. Okulu yok bu işin, alfabetiz başlanır
Yılan bile yılanın tatlı dilden hoşlanır
Aşk bir ağaç gibidir, yaprak yaprak dallanır
Meyvesizi kesilir, meyvelisi taşlanır

Bu dördükte aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İkileme B) Sıfat tamlaması
- C) Belirtisiz ad tamlaması D) Belirtili ad tamlaması
- E) Adlaşmış sıfat

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem, bileşik zamanlı bileşik eylemdir?

- A) Çok sevdiği bez bebeğini yazlık köşkte kaybetmiş.
- B) İşinde başarısız olduğuna inanınca istifa etti.

- C) Doğrusu tavırlarınızı biraz garipsemiştim.
- D) Ben de böyle bir şiir yazabilirdim.
- E) Sanırım bu eve bir daha giremezsin.

21. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi, çatı yönünden "Masalar kuruldu, sofralar hazırlandı." cümlesindeki eylemlerle özdeşdir?

- A) Çocuk neredeyse bütün gün bilgisayarın başında oturuyormuş.
- B) Biraz da kendini onun yerine koyarak durumu değerlendirdi.
- C) Annesi, sonuçları beklerken elindeki örgü ile oyalanıyordu.
- D) Aniden rahatsızlanan babaannelerini apar topar İstanbul'a getirdiler.
- E) Çalınan araba birkaç gün içerisinde bir ara sokakta bulundu.

22. İç rahatlığıyla davranmak, iç rahatlığıyla konuşmak, özellikle iç rahatlığıyla düşünmek, erdemli insanın işidir.

Bu cümlelerin öğelerinin dizilişi, aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Edat tümleci – özne – yüklem
- B) Özne – yüklem
- C) Özne – nesne – yüklem
- D) Nesne – yüklem
- E) Nesne – edat tümleci – yüklem

23. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğelere ayırmada yanlışlık yapılmıştır?

- A) Son gelen çocuk / çantasından / ne olduğu anlaşılmayan bir alet / çıkardı.
- B) Dört sene evvel / Büyükkada'da / oturuyordum.
- C) Ben / kapıdan girince / bütün gözler / bana / çevrildi.
- D) Bu manzara / çocukluğumun sevinçlerini ve acılarını / hatırlatır.
- E) Sonra / İhsan'ın yanındaki koltuğa / rahat bir tutumla / yerleşti.

24. Aşk sözlerini alayla karşılamak, onaylanacak bir davranış değildir.

Bu cümlelerin nitelikleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Basit – olumlu – ad
- B) Sıralı – olumsuz – eylem
- C) Basit – olumsuz – ad
- D) Bileşik – olumlu – eylem
- E) Bileşik – olumsuz – ad

- 25.** (I) Bu yazarımız, küçük yaşta babasını kaybettiği için çok zor koşullarda büyümüştür. (II) Çocukluğundan itibaren çalışmak zorunda kalmış, neredeyse girip çıkmadığı iş kalmamıştır. (III) Aktar çıraklığıyla başladığı iş hayatında matbaacılık, gazetecilik, devlet memurluğu, öğretmenlik, ticaret, yazarlık yapmıştır. (IV) Onun yaşam öyküsü, bir bakıma çalışarak ilerlemenin öyküsüdür. (V) O, öykü ve romanlarında olumlu tip olarak, yılmadan çalışıp çabalayan, emeğiyle para kazanarak sınıf atlayan kahramanları seçmiştir. (VI) Baba parasıyla har vurup harman savuran mirasyedi tipleri ise romanlarının kötü adamları olarak cezalandırmıştır.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense, ikinci paragrafın kaçınıcı cümleyle başlatılması uygun olur?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

- 26.** (I) Basit ve yüzeysel bir bakışla, hayatı oradan oraya savrulmuş bir adamdı Paul Gauguin. (II) Bir türlü bulamadığı şeylerin peşinden gidiyor, dikiş tutturamıyor, düzen kuramıyordu. (III) Modern dünyanın karmaşası onu yoruyor; el değmemiş, Batılı medeniyetlerin henüz ulaşamadığı yerler aramaya sevk ediyordu. (IV) Ülke ülke gezdi; ama hiçbir yer hayalini kurduğu gibi değildi, her yerde karşısına çıktı tüccarlar, makineler, para... (V) Hayatı boyunca kayıp bir cenneti arayan sanatçı, psikolojik bir rahatsızlık geçirdiği günlerde arkadaşı Van Gogh'un kulağını kesmekle suçlandı. (VI) Oysa o, gösterişten uzak kalmak, yalnızca resim yapmak için yaşamak istemişti ve yaşamak için resim yapmak...

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi, düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

- 27.** (I) Aile konuları, sinemada beni en çok etkileyen konulardır. (II) Bu konular, sinema açısından verimli oldukları kadar...

dar, tenikelidir de. (III) Gerçeği söylemek gerekirse, daha önce yaptığım filmler başarı kazanmasaydı yeni filmimde böyle bir konuya yönelemezdim. (IV) Ben de bu dürtüyle, biraz korkarak da olsa, aile içinde yaşanan ve çoğu zaman açığa çıkmayan şiddet konusuna değinmek istedim. (V) Bu konuda çevremdeki birçok kişiden de yardım aldım. (VI) Hatta, filmin senaryosu üç kişinin ortak çalışmasıyla oluştu, diyebilirim. (VII) Böyle yaparak belki de doğabilecek tepkileri üç ayrı yöne dağıtmak istedim, bilmiyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, “İnsan biraz güven kazandıkça daha önce cesaret edemediği konulara girmek istiyor.” cümlesi getirilirse düşüncenin akışı bozulmaz?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

28. — Yazarın hemen her romanında, onların birer kahraman olarak belirgin bir biçimde öne çıktıklarını görebilirsiniz. Onlar, fabrikalarda, tarlalarda, evlerde ucuz işgücü olarak görülen, dövülen, tacize uğrayan, sömürülen, sevilen, uğruna cinayet işlenen kişiler olarak romanlarda boy gösterir, Anadolu’nun derin tarihinde yerlerini alırlar. “Hanımın Çiftliği”nin Güllü’sü, “Kaçak”ın Hacer’i bunlar arasında ilk akla gelenler. Kimi romanlarda kenarda köşede kalmış gibi görünenler bile erkeğin macerasını tamamlamak için kurgulanmış silik tipler değil; içdünyaları, hayalleri, hırsları olan, renkli kişiliklerdir.

Düşüncenin akışına göre, bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olur?

- A) Orhan Kemal, romanlarında topraksız köylülerin yaşam savaşına odaklanır.
B) Orhan Kemal’in romanlarında kadınların önemli bir yeri vardır.
C) Orhan Kemal’in romanlarında, çalışan insanın iyi ve kötü yönleri iç içedir.
D) Orhan Kemal, romanlarını, köyden kente göç eden insanların yaşadığı zorluklar üzerine kurar.
E) Orhan Kemal’in romanlarında çocuklar da büyükler kadar önemle ele alınır.

29. Dedem acımasız, çekilmez bir adamdı. Ama, Balzac’ın Eugenie Grandet adlı romanını okuyuncaya dek onu doğru dürüst anlamamıştım. Eugenie’nin babası ihtiyar Grandet de acımasız ve çekilmez bir adamdı ve dedeme çok benziyordu. Ne var ki o, dedemden daha akılsız ve daha az ilginçti. İnatçı bir ihtiyar olan dedem, bu Fransızla kıyaslanınca daha üstün niteliklere sahipti ve daha sevimliy-

yaşamında daha çok okumakla ve daha çevrimiy-
di. Bu, benim ona karşı tavrımı büsbütün değiştirmedii;
ama çok önemli bir şey öğrenmiş bulunuyordum: ---

**Bu parça, anlatımın akışına göre, aşağıdaki cümlele-
rin hangisiyle tamamlanamaz?**

- A) Kitaplar, insanlarda görmediğim ya da bilmediğim özellikleri önüme serbiliyordu.
- B) Okuduğum kitapların sayısı arttıkça daha dingin ve anlayışlı bir kişilik kazanacaktım.
- C) Her kitap, beni hoşgörüyü ve insancılığa yükselten bir merdiven basamağıydı.
- D) Yazarlık sonradan edinilen bir yeti değil, doğuştan gelen özel bir yetenektir.
- E) Okuduklarımızla yaşamımız arasında güçlü bir bağ vardı.

30. Felsefe, kuramsal olduğu için sadece birtakım soyut kurallar koyar ortaya ve bu kuruluşu yüzünden pek etkili olamaz. Tarih ise somuttur, canlıdır; ama yalnızca olanı anlatır, olması gerekeni bildirmez, insanlara örnek olacak ya da onların ders alacağı olaylar uyduramaz. Felsefe ve tarihin eksik yanlarını tamamlayarak yararlı taraflarını kendinde toplayan, edebiyattır. Edebiyat, hem olayları somut hale sokmakla --- giderir, hem de --- tarihin eksikliğini kapatır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) felsefenin kuruluşunu ve soyutluğunu – olması gerekeni önermekle
- B) tarihin açığını – ders verici olaylar uydurmakla
- C) okurun bilgi açığını – gerçekleri olduğu gibi sunmakla
- D) yaşamın monotonluğunu – felsefeyi araç olarak kullanmakla
- E) düşünürlerin hayalciliğinden doğan sorunları – okuru metne katmakla

31. 1940'lı yılların romanlarında, Türk edebiyatının başka dönemlerinde pek rastlamadığımız, karanlık ve sisli bir atmosfer vardır. Ama 1940'lı yılları anlatan romanlarda değil, 1940'lı yıllarda yazılan romanlarda... Hangi türde, hangi konuda yazılmış olursa olsun, hangi yazarın kaleminden çıkarsa çıksın, o dönemin tüm romanlarında o boğucu, o yapışkan havayı soluruz.

Bu parçada yazar, öne sürdüğü düşüncüyü aşağıdaki yargılardan hangisine dayandırmış olabilir?

- A) Tüm romancıların, aynı dönemi aynı bakış açısıyla iş-lemesi yanlıştır.
- B) Belli bir dönemin romanını yazmak için, olayların dur-muş oturmuş olması gerekir.
- C) Romanlar, şu ya da bu şekilde, yaratıldıkları dönemin damgasını taşır.
- D) Yazarlar, yaşamadıkları dönemleri de gerçekçi bir bi-çimde yansıtabilir.
- E) Tarih yazımı başka, tarihi roman yazımı başka dona-nımlar gerektirir.

32. Bilgi güçtür; bilgi, bilinene egemen olmayı sağlar. Bu ba-kımdan Avrupa'nın 18. yüzyıldan sonra Doğu'ya yönelme-si, Doğu hakkında araştırmalar yapıp kitaplar yayımlama-sı, bunların arkasından gelen sömürgeciliğe zemin hazır-lamış, sömürgeciliği mümkün kılmıştır. Avrupa, Doğu hak-kında gözlemler yaparak, görüşler oluşturarak, Doğu'yu istediği gibi tarif ederek Doğu üzerinde egemenlik kurmuş-tur. Bu öyle bir egemenliktir ki bugün Doğulular bile kendi-lerini öğrenmek için Batılıların yazdığı Doğu metinlerine bakmakta ve onların yaptığı gibi kendilerini tarif etmekte-dir.

Bu parçada vurgulanan düşünce, aşağıdaki yargılar-dan hangisiyle uyumludur?

- A) Bir şeye sahip olabilmek için o şeyi bilmek ve tanımak gerekir.
- B) Ne kadar çok şey bilersen yeni bilgilere gereksinimin o kadar artar.
- C) Bilgi, insana kendisini tanıma ve eleştirme olanağı sağlar.
- D) İnsanlar, ancak bilgi düzeyleri birbirine yakınsa konu-şup anlaşabilir.
- E) Bilgi, ancak ondan yeni bilgiler çıkarılabiliyorsa önem taşır.

33. En büyük savaş romanları, savaşın üzerinden yıllar geç-tikten sonra yazılmıştır. Bunların en önemlileri, o savaşa katılmayanların eserleridir. Savaş sürerken, sığağı sığağı-na yazılan romanlar da vardır; ama bunlar kalıcı olmaktan çok uzaktır. Birinci Dünya Savaşı'na katılan romancıların yazdıkları, daha çok, gazete dizileri niteliğindedir. Oysa sözgelimi Tolstoy, Napolyon savaşları sürerken daha dün-yaya gelmemiş, dolayısıyla "Savaş ve Barış" henüz yazıl-mamıştır.

Bu parçada vurgulanmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Savaşın en etkili anlatıldığı romanlar, barış yıllarının ürünüdür.
- B) Savaş yıllarında yazılan romanlar, belgesel yazı ya da röportajdan öteye geçmez.
- C) Bir savaş romanının başarılı olması için yazarının savaş görmemiş olması gerekir.
- D) "Savaş ve Barış"ın başarısı, Tolstoy'un yaşadıklarının değil, hayal gücünün eseridir.
- E) Savaş yıllarında roman türünün gelişimi sekteye uğramıştır.

34. Yazara dönük biyografik eleştiri, başlıca iki amaçla kullanılabilir: Yapıtını aydınlatabilmek için sanatçının yaşamını incelemek, sanatçının yaşamını ve kişiliğini aydınlatabilmek için yapıtlarını incelemek. Hemen ekleyelim ki bu iki yolun birincisi ya da ikincisi, hatta kimi zaman ikisi birden kullanılabilir. Yazarın neler yaşadığı, yapıtlarında anlattığı olaylardan şu ya da bu ölçüde çıkarılabilir. Aynı biçimde, yazarın yaşam öyküsüne bakılarak, yazdıklarının ne olduğu, ne anlama geldiği okunabilir. Bu eleştiri biçiminden sağlıklı sonuçlar çıkarılabilir.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdakilerin hangisine dayandırılmaktadır?

- A) "Bir yazarın tüm yapıtlarının birbiriyle tema ortaklığı içinde olduğu" düşüncesine
- B) "Sanatçının yaşayışı ve kişiliği ile yapıtları arasında sıkı bir bağ olduğu" ilkesine
- C) "Yazarın üreten, eleştirmenin ise yalnızca değerlendiren olduğu" düşüncesine
- D) "Gerçek eleştirinin, öznel değil, nesnel bir yaklaşım gerektirdiği" inancına
- E) "Toplumsal olayların, yazarın yaşamını da yapıtlarını da aynı ölçüde etkilediği" görüşüne

35. Elbette!.. Şiirin, romanın, öykünün en başat ögesi dildir. Dilde yenilikler, farklılıklar olur da edebiyatta olmaz mı hiç? Bugün yeni bir edebiyat yaptığımızı söylüyorsak bu, yeni dil sayesinde en çok. Eskisine kalsaydık, geçmişin o eleştirdiğimiz edebiyatıyla bağlarımızı koparamazdık. Ancak, hazır dilden beslenirken yazar ya da şair olarak biz de boş durmadık. Yeni düşünceler yeni bir dili gerekli kılar. Türettiğimiz birçok yeni sözcükle, oluşturduğumuz yeni anlatım yollarıyla biz de dilimize olan borcumuzu ödeme-ye çalıştık.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı olarak söylenmiş olabilir?

- A) Sizce, deęişen dilin edebiyata etkisi oldu mu?
- B) Eski bir dille yeni bir edebiyat yaratılabilir mi sizce?
- C) Size göre, şairin dili, yazarın dilinden farklı mı olmalı?
- D) "Dili edebiyatçılar oluşturur." görüşüne katılıyor musunuz?
- E) Dilin müdahale yoluyla yenilenmesi doğru bir yol mudur?

36. Bir dilin zenginliğini sözcüklerin sayısı belirlemez. Gerçek zenginlik, sözcüklerin kullanımında, daha doğrusu dilin anlatım yeteneğinde gizlidir. Bu bakımdan sözcük sayısını göz önünde bulundurarak dilimizi yoksul bir dil gibi görmek ya da göstermek yanlış bir yargı olur.

Bu parçada yazarın karşı çıktığı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkçenin anlatım yeteneği yönünden oldukça geniş olanakları vardır.
- B) Dilleri, zengin ve yoksul diye nitelendirmede sözdağarcığı güvenilir bir ölçüdür.
- C) Dillerin sözdağarcığı hem nicelik hem de nitelik yönünden farklılık gösterir.
- D) Türkçe, anlam salkımı bakımından en zengin dillerden biridir.
- E) Sözcüklerin oluşumu, toplumun yaşam biçimine sıkı sıkıya bağlıdır.

37. "Tutunamayanlar", Türkiye'de geleneği olmayan bir roman tarzının oldukça başarılı bir örneği. İlk bakışta belki çok dağınık, çok keyfi. Okuyucuda, yazar aklına geleni yazmış gibi bir izlenim bırakabilir. Oysa bu dağınık görünüşlü malzeme titiz bir seçmeyle toplanmış ve rastgele değil, yapısal bir bütünlük meydana getirecek biçimde örülmüş. Oğuz Atay'ın bu ilk romanı, özellikle roman kuruculuğunda başarılı bir yazarın habercisidir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) "Tutunamayanlar" romanının başarılı bir kurguya sahip olduğuna
- B) "Tutunamayanlar"ın yenilikçi ve özgün bir roman olduğuna
- C) Birbirinden kopuk gibi görünen ayrıntıların romanın iç yapısında birleştine
- D) Oğuz Atay'ın edebiyatımıza alışılmışın dışında bir roman kazandırdığına
- E) "Tutunamayanlar"ın günümüz edebiyatı için bir örnek olarak kabul edilmesine

E) Tutulanı olmayanın güç okunur, anlaşılması zor bir roman olduğuna

38. Anlamanın anlaşılması, düşünmenin düşünülmesi insani etkinliğin doruğunu oluşturur. "Yüceleri düşünün ki yücelersiniz." diyen Sokrates'in sözleri, sıradan bir öneri, ahlaki bir çağrı olmaktan çok bir gerçeğin dile getirilmesidir. Bireysel varlığımızın en yüksek düzeyi, aklımızın kendini değerlendirebilmesidir. Sorunsallar üzerine düşünme alışkanlığı, ayrıcalık taslamaktan uzak öğrenme çabası, kendi vicdanını kendine yargıç edinme içtenliği, bunlar birey için çok yüksek niteliklerdir. Ancak hiçbiri, bireyin kendi aklını, yüceltmeden ve aşağılamadan tartması kadar yüksek değildir. Bu çaba, bireyin kişisel ahlakını yapılandırma yolculuğudur.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine varılamaz?

- A) Düşünen, anlayan insanın aynı zamanda ahlaklı olacağına
- B) Düşünme üzerine düşünmenin insanı olgunlaştıracak bir eylem olduğuna
- C) Vicdanı olmayan bir aklın gerçekleri göremeyeceğine
- D) Düşüncenin, kendisini konu ettiğinde, yüce bir etkinlik olduğuna
- E) Düşünme ve anlama yeteneğinin, insanı insan yapan özelliklerin başında geldiğine

39. Şiirlerinizi okudum. Bunlarda yeni bir ses yok, taze bir hava yok. Bize görülmemiş, duyulmamış hissini verecek bir şeyler yok. Sizden öncekilerin hazırladıkları kalıpların içine yerleşivermişsiniz. Kendiniz için titiz bir eleştirmen olamamışsınız. Bir sanatçı için en büyük tehlike budur. Elin-den çıkan her yazıyı beğenmek, her yaptığını kusursuz bulmak, tembelliğe alıştırır insanı. Genç yaşında beş kitaplık şiir yazan şairin tembelliğinden bahsedilir mi, demeyin. Tembelliğin bir de bu türüsü vardır. Bir şiiri on kere yeni baştan yazacak yerde, on şiir döktürmek tembelliktir ve kolaycılığa kapılmanın açık delilidir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Genç şairler, ustaların yapıtlarını okumalı, yöntemlerini titizlikle incelemelidirler.
- B) Şairlerin, yapıtlarını oluştururken bir eleştirmen gibi titiz davranmaları gerekir.
- C) Sanatçıların ustalaştıklarına inanmaları, bir tür tembelliğe yol açar.
- D) Şairin, yazdıklarını tekrar tekrar gözden geçirmesi, yeterince iyi bulmazsa değiştirmesi gerekir.
- E) Şairler yapıtlarının niceliğine göre değil, niteliğine göre

E) Çıkmış, yapıldığını niteliğine göre değil, niteliğine göre değerlendirilir.

40. Türklerin çiçek tutkusu, yalnız şiirlerde değil, hayatın her alanında kendisini gösterir. Bu tutku, sık sık yabancı gezginlerin seyahat anılarında da yerini almıştır. Levni'nin minyatürlerinde, şapkalarına çiçek takan veya ellerinde çiçek tutarken resimlenenler, yalnızca hoş edalı hanımlar değildir. Uzun bıyıkları yukarı doğru özenle kıvrılmış beylerin de serpuşlarındadır çiçekler. Fatih'in gül koklayan portresini görmeyen var mıdır? Nakkaş Sinan'ın resimlediği bu minyatürde Fatih, serçe parmağında dikkatleri üzerine çeken mavi taşlı bir yüzük, sırtında yüzüğünün rengiyle uyumlu bir kaftan, bağdaş kurarak oturmuş, dalgın dalgın uzaklara bakarken elinde tuttuğu gül demetini koklar.

Bu parçanın anlatımında özellikle aşağıdakilerden hangilerine başvurulmuştur?

- A) Açıklama, tanık gösterme
- B) Öyküleme, benzetme
- C) Tartışma, betimleme
- D) Açıklama, örneklendirme
- E) Tartışma, tanımlama

www.supersoru.com

Cevaplar :

1)C, 2)E, 3)D, 4)C, 5)E, 6)B, 7)C, 8)B, 9)E, 10)C, 11)E, 12)B, 13)A, 14)B, 15)E, 16)A, 17)E, 18)A, 19)C, 20)D, 21)E, 22)B, 33)A, 34)B, 35)A, 36)B, 37)E, 38)C, 39)A, 40)D,